

raportteja

Jyväskylän ammattikorkeakoulu

Kansalaisraatitoiminnan sovellus ammattikorkeakoulussa

Koulutuksen kehittämisen vuosikatsaus 2013

Jani Lehtinen | Anne Hakala
Tarja Moilanen

Kansalaisraatitoiminnan sovellus ammattikorkeakoulussa

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN RAPORTTEJA 23

JANI LEHTINEN, ANNE HAKALA, TARJA MOILANEN

Kansalaisraatitoiminnan sovellus ammattikorkeakoulussa

– KOULUTUKSEN KEHITTÄMISEN VUOSIKATSAUS 2013

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN RAPORTTEJA -SARJA
Toimittaja • Teemu Makkonen

© 2013

Tekijät & Jyväskylän ammattikorkeakoulu

KANSALAISRAATITOIMINNAN SOVELLUS AMMATTIKORKEAKOULUSSA
– Koulutuksen kehittämisen vuosikatsaus 2013

Ulkoasu • JAMK / Pekka Salminen
Taitto • Suomen Yliopistopaino Oy – Juvenes Print • 2013

ISBN 978-951-830-300-1 (PDF)
ISSN 1795-3766

JAKELU

Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 207, 40101 Jyväskylä
Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä
Puh. 040 552 6541
Sähköposti: julkaisut@jamk.fi
www.jamk.fi/julkaisut

SISÄLLYS

TIIVISTELMÄ.....	4
ABSTRAKTI.....	5
1 JOHDANTO.....	8
2 TAUSTA.....	9
3 JAMK RAATI – KANSALAISRAATI -MALLIEN ESITTELY.....	11
4 JAMK RAATI – 55 OP.....	14
5 ESITYS HALLITUKSELLE JA HALLITUKSEN PÄÄTÖS.....	17
6 JAMK RAATI -PROSESSIN ANALYSOINTI.....	20
7 JATKOEHDOTUKSET.....	24
8 LÄHTEET.....	26

TIIVISTELMÄ

Jani Lehtinen, Anne Hakala, Tarja Moilanen
Kansalaisraatitoiminnan sovellus ammattikorkeakoulussa
– Koulutuksen kehittämisen vuosikatsaus 2013
Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu, 2013, 26 s.
(Jyväskylän ammattikorkeakoulun raportteja, 23)
ISSN 1456-2332
ISBN 978-951-830-300-1 (pdf)

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa on testattu kevään 2013 aikana kansalaisraati-mallin sovellusta kehittämistyössä. JAMK raati on uusi osallistava työkalu ratkaisemaan kiperiä ongelmia, jotka ”virallinen” koneisto saattaa jättää huomiotta, mutta jotka vaikuttavat merkittävästi ammattikorkeakoulun tuloksellisuuteen. JAMK raati kootaan tapauskohtaisesti teemasta kiinnostuneista jamkilaisista. Tarkoituksena on koota mahdollisimman kattava edustus eri rooleissa toimivista ja aiheesta kiinnostuneista henkilöstön ja opiskelijoiden edustajista. Raatiin otetaan henkilöitä, jotka eivät yleensä toimi luottamuselimissä tai ole päättämässä JAMKin asioista. JAMK raati tekee ehdotuksensa suoraan ammattikorkeakoulun hallitukselle. Tässä raportissa kuvataan ensimmäisen JAMK raadin prosessi ja analysoidaan raadin toimivuutta ammattikorkeakoulun kehittämistyökaluna.

Avainsanat: ammattikorkeakoulut, henkilöstö, kehittäminen

ABSTRACT

Jani Lehtinen, Anne Hakala, Tarja Moilanen

Application of citizens' jury activities in the university of applied sciences
– Annual review of education development 2013

Jyväskylä: JAMK University of Applied Sciences, 2031, 26 p.

(Reports from JAMK University of Applied Sciences, 23)

ISSN 1456-2332

ISBN 978-951-830-300-1 (pdf)

In spring 2013, JAMK University of Applied Sciences tested the application of the citizens' jury model in development work. The JAMK jury is a new participatory tool for solving challenging problems that may be ignored by the official organisation but have a significant effect on the performance of the university of applied sciences. The JAMK jury will be assembled on a case-specific basis, including members of the JAMK community who are interested in each theme. The intention is to have an extensive representation of interested staff members and students acting in different roles. The jury will consist of people who do not normally hold positions of trust or participate in decision-making at JAMK. The JAMK jury makes its proposals directly to the JAMK University of Applied Sciences Academic Board. This report describes the process of the first JAMK jury and analyses the viability of the jury as a development tool.

Keywords: Universities of Applied Sciences, personnel, development

1 JOHDANTO

Jyväskylän ammattikorkeakoulussa on testattu kevään 2013 aikana uutta kansalaisraati-mallin sovellusta kehittämistyössä. *JAMK raati* on uusi osallistava työkalu ratkaisemaan kiperiä ongelmia, jotka ”virallinen” koneisto saattaa jättää huomiotta, mutta jotka vaikuttavat merkittävästi ammattikorkeakoulun tuloksellisuuteen. JAMK raati kootaan tapauskohtaisesti teemasta kiinnostuneista jamkilaisista. Tarkoituksena on koota mahdollisimman kattava edustus eri rooleissa toimivista ja aiheesta kiinnostuneista henkilöstön ja opiskelijoiden edustajista. Raatiin hyväksytään henkilöitä, jotka eivät yleensä toimi luottamuselimissä tai päättämässä JAMKin asioista. JAMK raati tekee ehdotuksensa suoraan hallitukselle. Tässä raportissa kuvataan ensimmäisen JAMK raadin prosessi ja analysoidaan raadin toimivuutta ammattikorkeakoulun kehittämistyökaluna.

2 TAUSTA

Jyväskylän ammattikorkeakoulun (JAMK) *koulutuksen kehittämispalvelut* (KouKe) ja *tutkimus-, kehitys- ja innovaatiopalvelut* (TKI-palvelut) toimivat yhdessä *hedelmäkioski -konseptilla*, jonka ideana on hakea aloitelaatikon tapaan toiminnan parannusehdotuksia (kts. kuva 1). Aulatiloihin pystytetyllä pop-up-hedelmäkioskilla henkilökunnalta ja opiskelijoilta kerätään ideoita ajankohtaiseen teemaan ja samalla markkinoidaan palveluita ja tulevia tapahtumia.

Kuva 1. Hedelmäkioski 9.10.2012 aiheena: ”55 op / vuosi”

KOHINA-projektin Hedelmäkioski-konsepti on jalostettu idea- ja projektikioski-konseptien pohjalta. Kioskikonseptin ajatuksena on tuoda asiat kohderyhmän kulkureiteille ja kahvihuoneisiin. Hedelmäkioskin tavoitteena on aktivoida ihmisiä roolista riippumatta. Kioskilla ohikulkijoita haastetaan antamaan ideoita ajankohtaisista aiheista ja näin osallistamaan kehitettävään aiheeseen. Syksyllä 2012 ideoitiin sitä, kuinka opiskelu voisi edetä tehokkaammin, jotta saa-

vutettaisiin laadukkaasti 55 opintopistettä lukuvuodessa. Toisena aiheena oli kuinka opiskelijayrittäjyyttä voisi edesauttaa.

Näillä hedelmäkioskeilla tuli monia hyviä ideoita, jotka vaativat jatkojalostusta toteutuakseen. Syntyi ajatus lähteä työstämään ideoita kansalaisraatimaisesti (ks. esim. viite 1: *Harri Raisio ja Pirkko Vartiainen, Osallistumisen illuusiosta aitoon vaikuttamiseen – Deliberatiivisesta demokratiasta ja kansalaisraatien toteuttamisesta Suomessa*). KouKe ja TKI-palvelut päättivät pilotoida raatitoimintaa soveltamalla sitä JAMKin toimintaympäristöön. Työ käynnistyi järjestämällä kansalaisraati-mallin esittelytilaisuus, jossa samalla suunniteltiin yhdessä tulevaa pilottia ja sen ensimmäistä teemaa.

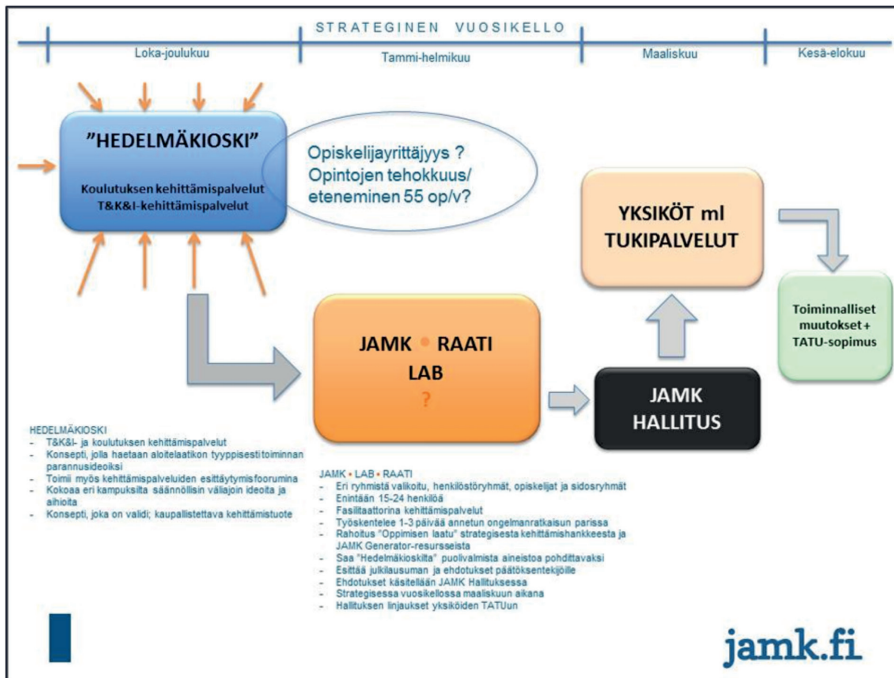
3 JAMK RAATI – KANSALAISRAATI -MALLIEN ESITTELY

JAMK raadin ja kansalaisraadin mallien esittely järjestettiin 23.1.2013 *Generator Treffeillä*. Generator Treffit ovat JAMKin henkilöstölle ja opiskelijoille suunnattuja avoimia tilaisuuksia, joita on järjestetty eri teemojen ympärille parin vuoden ajan.

Esittelytilaisuuden alustajiksi pyydettiin *Vaasan yliopistossa kansalaisraati -mallia* soveltanut **Juha Lindell** (viitteessä 2 Vaasan mallin loppuraportti) ja *JAMKin Living Lab -mallia* koordinoanut **Juha Ruuska** (viitteessä 3 Living Lab -mallin kuvaus). **Hannu Ikonen** hahmotteli tämän jälkeen JAMK raadin toimintalogiikkaa (ks. kuva 2).

Alustusten jälkeen Juha Ruuskan johdolla mietittiin, minkälainen JAMK raati voisi olla. Samoin keskusteltiin esiteltyistä aiheista. Ensimmäiseen JAMK raatiin valittiin aiheeksi: Millä keinoilla vähintään puolet opiskelijoista pysyy opiskelemaan entistä laadukkaammin ja tehokkaammin – saavuttaen 55 opintopistettä vuodessa? Tämä aihe oli ollut aiemmin keväällä myös hedelmäkioskin aiheena.

Treffeillä päätettiin muodostaa ohjausryhmä koordinoimaan raadin valmistelua, kokoonpanoa ja toteutusta. Ohjausryhmän jäsenet valittiin aihetta tukevilta asiantuntija-alueilta.

Kuva 2. JAMK raadin toimintalogiikka.

Kuvassa 2 on esitelty JAMK raadin asemaa ammattikorkeakoulun osallistavassa kehittämistoiminnassa. JAMK raati -prosessissa ajankohtaiseen kiperään ongelmaan halutaan kerätä mahdollisimman laajasti ideoita kaikilta jamkilaisilta. Tässä apuna voidaan käyttää esimerkiksi hedelmäkioskia tai vastaavaa foorumia. JAMK raadin ohjausryhmä suunnittelee JAMK raadin toteutuksen. Suunnittelu sisältää tapahtuman organisoinnin ja aiheeseen liittyvien avainroolien tunnistamisen riittävän monipuolisella osaamisella varustettua raatia varten. JAMK raati kootaan tapauskohtaisesti teemasta kiinnostuneista jamkilaisista kiperän ongelma-asetelman äärelle. Tarkoituksena on koota mahdollisimman kattava edustus eri rooleissa toimivista ja aiheesta kiinnostuneista henkilöstön ja opiskelijoiden edustajista. Raatiin hyväksytään henkilöitä, jotka eivät yleensä toimi luottamuselimissä tai päättämässä JAMKin asioista.

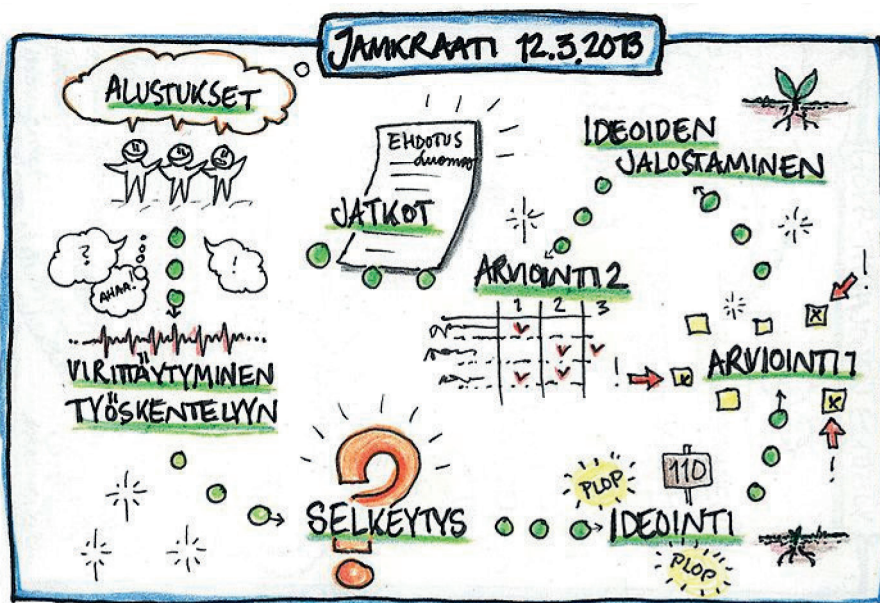
Raati kutsutaan koolle ja sen työskentelylle taataan työrauha. Raadin työskentely toteutetaan fasilitoituna työpajana, jolloin prosessi ja sisältö voidaan erottaa toisistaan. Raatilaiset voivat keskittyä sisällön käsittelyyn, kun työpajan vetäjä huolehtii työskentelyn etenemisestä, työkaluista ja aikataulusta. Raatilaiset saavat tarpeen mukaan suullista ja kirjallista informaatiota muilta asiantuntijoilta. Raati käy ideat läpi tukeutumalla omiin kokemuksiinsa, aja-

tuksiinsa ja asiantuntijoiden informaatioon. Ideoista parhaimmat jalostetaan esitykseksi päivän aikana.

Luonnos viimeistellään ja esitellään JAMKin hallitukselle. Hallitus päättää, kuinka esitykseen reagoidaan. Toiminnalliset muutokset jalkautetaan ja lisätään tarvittaessa tavoite- ja tulossopimukseen. JAMK raadin ohjausryhmä arvioi raadin toimintaa prosessina ja kehittää toimintaa eteenpäin. Uusi raati kutsutaan koolle uudesta aiheesta.

4 JAMK RAATI – 55 OP

JAMK raatiin haettiin osallistujia sekä henkilöstön että opiskelijoiden intrassa julkaistulla kutsulla. Ensimmäiseen raatiin osallistui 11 henkilöä: opiskelijoita, opintojen ohjaaja, opettajia, projektikoordinaattori, opintosuhteereitä, asiantuntija ja alumni. He edustivat monipuolisesti JAMKia teemaan liittyen. JAMK raadin osallistujat aloittivat työskentelyn 12.3.2013 järjestetyssä työpajassa.

Kuva 3. JAMK raati 12.3.2012. Työpajan eteneminen (tekijä Tarja Moilanen).

TKI-palveluiden suunnittelija **Tarja Moilanen** fasilitoi työpajan kuvan 3 mukaisesti. Päivän alussa tarjottiin hedelmäkioskin ideat ja asiantuntijakatsaukset aiheeseen (kuva 4).

Aluksi laatu-pääliikkö **Tero Janatuinen** pohjusti aihetta laadunhallinnan näkökulmasta, jonka jälkeen opintopsykologi **Heini Pietilä** kertoi opiskelija hyvinvoinnin vaikutuksia opintojen etenemiseen. Alustukset päätti Jyväskylän ammattikorkeakoulun opiskelijakunnan toiminnanjohtaja **Minna Koivisto**, joka toi opiskelijoiden näkökulman aiheeseen.

Alustusten jälkeen esiteltiin työpajan kulku ja raatilaiset esittäytyivät toisilleen. Ennen aloittamista käytiin läpi yhteiset *pelisäännöt*: Työpajassa vallitsee avoin ja luottamuksellinen ilmapiiri, kunnioitetaan toistemme mielipiteitä, puhutaan konkreettisista asioista ja muistetaan ryhmämuistin merkitys eli keskustelu tehdään näkyväksi kirjoittamalla ne osallistujien nähtävälle työpajan aikana.

Alustusten lisäksi käsiteltävää ongelmaa selkiytettiin *tiedostavalla kuuntelulla*. Kukin raatilainen kertoi miltä asia hänen mielestään tuntuu, mitkä asiat askarruttavat ja miten aiheeseen suhtautuu.

Tästä jatkettiin ideoinnilla. Ensin tyhjennettiin ns. ”*vanhojen ideoiden laari*” listamalla ne asiat, jotka on jo tehty tai kokeiltu. Seuraava tehtävä oli *tuottaa yhdessä 110 keinoa* ratkaista käsiteltävä ongelma. Ehdotuksia ei saanut tässä vaiheessa kritisoida tai arvioida niiden toteuttamiskelpoisuutta. Työskentelyssä sai hyödyntää hedelmäkioskilla syntyneitä ideoita (ks. kuvat 1 ja 4), haastatella alustajia ja muita asiantuntijoita. Työn sai tehdä yksilö- tai ryhmätyönä. Ideat koottiin seinälle ja ne numeroitiin.

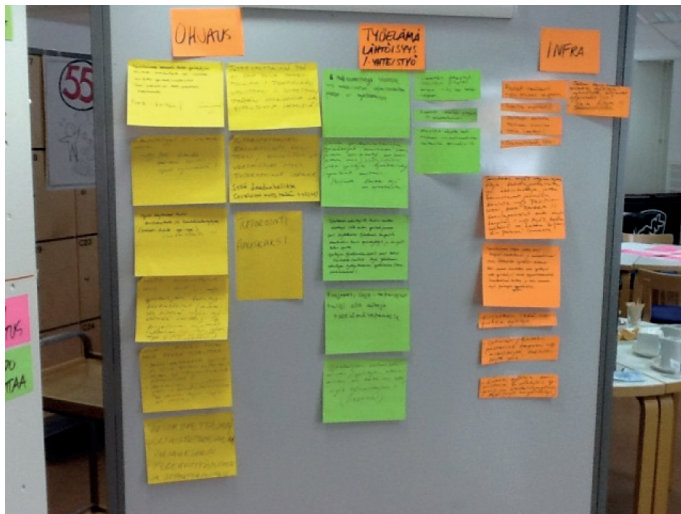
Ideoinnin jälkeen raatilaiset käyttivät *hiljaista ryhmittelyä* saadakseen tuotokset aihealueen mukaisiin loogisiin ryhmiin. Hiljainen ryhmittely tehdään ilman keskustelua niin, että kaikki osallistuvat ryhmien muodostamiseen. Tämän jälkeen *kokonaisuudet otsikoitiin yhdessä keskustelemalla*. (kts. kuva 5)

Ne kokonaisuudet, jotka toivottiin esitykseen mukaan, valittiin äänestämällä. Jokaisella raatilaisella oli tietty määrä ääniä käytettävänä. Kolme eniten ääniä saanutta ryhmää otettiin jatkotyöskentelyn alle. Raatilaiset tuottivat pienryhmissä tarkemmat kuvaukset siitä, miten nämä ideat voitaisiin toteuttaa.

Kuva 4. JAMK raati työpaja 12.3.2012. Ideat kevään hedelmäkioskilta.

Jalostetut ideat arvioitiin sen jälkeen toteuttavuuden ja vaikuttavuuden mukaisesti nelikenttään. Tämän avulla tehtiin lopullinen valinta JAMKin hallitukselle viimeisteltävistä esityksistä. Lopuksi sovittiin siitä, miten työ jatkuu. Raati valitsi keskuudestaan vastuuvalmistelijan.

Kuva 5. JAMK raati työpaja 12.3.2012. Ryhmiteltyjä ja otsikoituja ideoita.

5 ESITYS HALLITUKSELLE JA HALLITUKSEN PÄÄTÖS

Raati valitsi päivän aikana hallituksen esitykseen kolme kokonaisuutta:

- 1 Tehostettu opiskelijaohjaus
 - Lukuvuodet 2013–14 ja 2014–15 (optio) nimetään ”Tehostetun opiskelijaohjauksen teemavuodeksi”
- 2 Viihtyisät ja resurssiisaat oppimis- ja työskentely-ympäristöt
- 3 JAMKin alumnitoiminnan tehostaminen

Ote pöytäkirjasta:

JAMK hallituksen pöytäkirja 4/2013 (JAMK)

Aika 13.5.2013 klo 09.00–11.03

8 JAMK raadin esityksistä päättäminen

JAMK Raadin tehtävänä oli ratkaista ongelma ”Millä keinoilla vähintään puolet opiskelijoista pystyy opiskelemaan entistä laadukkaammin ja tehokkaammin – saavuttaen 55 op / vuosi?”

Raadin työskentelyn tuloksia ja esityksiä käsiteltiin hallituksen kokouksessa 17.4.2013, mutta päätöksiä niistä ei voitu tehdä, koska hallitus ei tuolloin ollut päätösvaltainen. Esityksiä on sittemmin jalostettu koulutuksen kehittämispäällikkö Hannu Iksen ja hallintojohtaja Pekka Jääskön toimesta.

Esitys:

Hallitus päättää JAMK Raadin esitysten pohjalta seuraavista asioista:

1. Tehostetun ohjauksen teemavuosi

Lukuvuosi 2013–14 on JAMKissa ”Tehostetun opintojen ohjauksen vuosi”. Ammattikorkeakoulun hallituksen hyväksymä uusi Ohjaus 2013 -järjestelmä otetaan käyttöön kaikissa yksiköissä 1.8.2013. Tutorohjauksen tuntiresurssija tarkistetaan Riitta Virtasen laatiman arviointiraportin pohjalta erillisellä johtoryhmän päätöksellä. Ohjauksen tehostumisen vaikuttavuutta arvioidaan vuoden 2014 syksyn loppuun mennessä ja sen pohjalta tehdään tarvittavat päätökset jatkotoimenpiteistä.

2. Alumnitoiminnan kehittäminen

Käynnistetään toimenpiteet osa-aikaisen alumnikoordinaattorin nimeämiseksi 1.8.2013 alkaen. Alumnikoordinaattori toimii tiiviissä yhteistyössä opiskelijakunta JAMKO ry:n kanssa. Alumnikoordinaattorin keskeisenä tehtävänä on kehittää alumnitoimintaa systemaattisesti. Siihen sisältyy myös JAMKin yhteisen alumnitapahtuman suunnitteleminen ja järjestäminen keväällä 2014. Päätökeskustelu viedään ohjauskäytänteisiin lukuvuodesta 2013–14 alkaen osana uutta ohjausjärjestelmää.

3. Toimitilojen käyttöasteen parantaminen, opetuksen tasaisempi jakautuminen maanantain ja perjantain välille sekä toimitilojen viihtyisyyden lisääminen

Toimitilojen käyttöasteita parannetaan vaiheittain 70 %:iin. JAMKin toiminnan kannalta toimitilojen yhteiskäyttö erityisesti opetustilojen osalta on tarpeen. Tämä edellyttää opettajille suunniteltujen työjärjestysten osalta sitä, että niihin ei tehdä jälkikäteen muutoksia. Opetustilat kiinnitetään toiminnallisesti keskitetysti toimitilapalveluissa toimivan henkilön toimesta. Kaikki yksiköiden johtajat ja koulutuspäälliköt viestivät yksiköissään tästä opettajille.

Jaksojakoa ja opetuksen tasaista jakamista työehtosopimuksen rajoissa tarkistetaan siten, että opetus suunnitellaan opettajien työjärjestyksissä maanantain klo 10 ja perjantain klo 14 välille. Työjärjestysten suunnittelusta tälle aikavälille vastaa koulutuspäällikkö ja toteutumista seurataan ja arvioidaan JAMKin johtoryhmässä 2 kertaa vuodessa. Opetus toteutetaan jaksojaon puitteissa ja jaksojaon hyväksyy vararehtori. Jaksojako esitellään kaikkien yksiköiden suunnittelukokouksissa ja opetuksen järjestämiseen liittyvät linjaukset käydään läpi kehityskeskusteluissa.

Luodaan riittävä määrä viihtyisiä työskentelytiloja avoimina kaikkien opiskelijoiden käyttöön. Tilat kalustetaan asianmukaisesti ja niihin liittyvät tekniset käyttömahdollisuudet ovat riittävät. Tehtävät tekniset hankinnat toteutetaan JAMKin tietohallinnon toimesta keskitetysti. Ensimmäisessä vaiheessa kartoitetaan tilat Rajakadun Pääkampuksella ja Dynamossa. Tehdyn suunnitelman toimeen panevat tietohallinto ja toimitilapalvelut.

Päätös:

Raadin esille nostamia asioita pidettiin kiinnostavina ja tarpeellisina ja raadin toiminnan toivottiin jatkuvan.

Raadin esityksiä lähdetään operationalisoimaan. Toteutusvastuu on JAMKin Joryllä.

- Tehostetun ohjauksen teemavuosi käynnistyy Ohjaus 2013 -järjestelmän käyttöönotolla 1.8.2013.*
- Rehtori perustaa osa-aikaisen alumnikoordinaattorin tehtävän, johon nimetään henkilö JAMKin sisältä.*
- Kohdassa 3 olevien asioiden työstämistä jatketaan osana JAMKin tehostamisohjelmaa.*

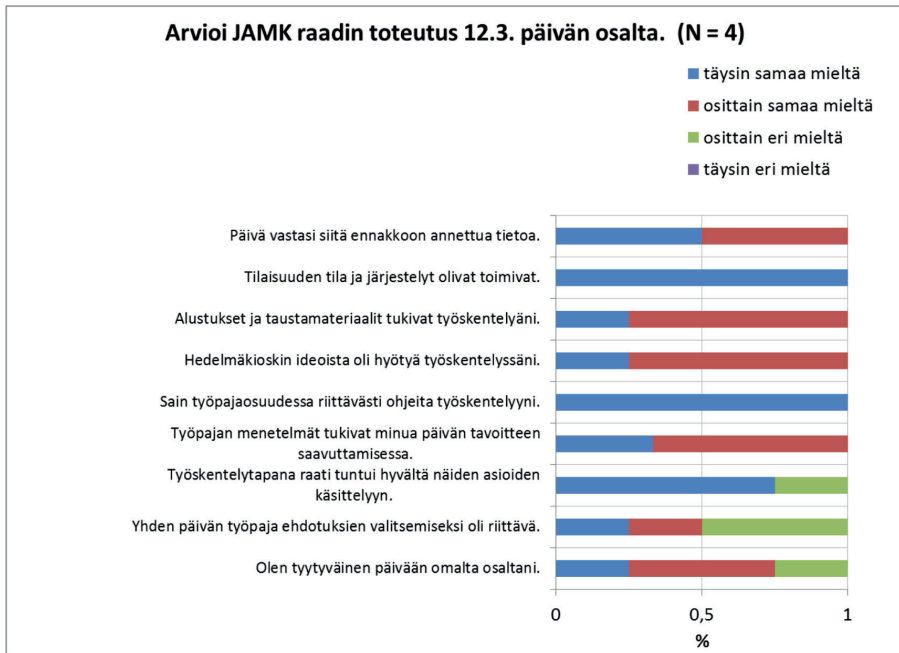
JAMKin hallituksen positiivinen päätös esityksistä on erittäin rohkaiseva JAMK raati -toiminnalle, samoin hallituksen toive raadin jatkumisesta.

6 JAMK RAATI -PROSESSIN ANALYSOINTI

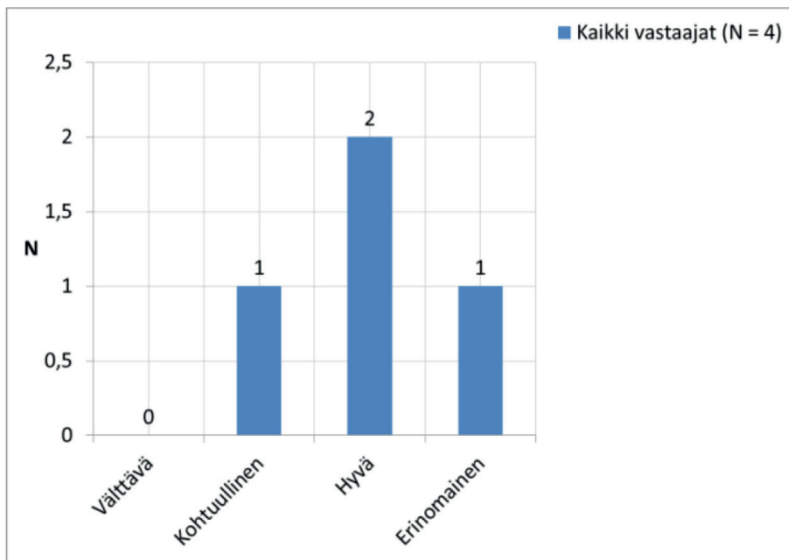
JAMK raatiin haettiin jäseniä avoimella kutsulla. Raatilaiset saatiin hyvin mukaan työskentelyyn ja he edustivat laajasti JAMKia teemaan liittyen. Jatkosakin voitaneen käyttää samaa menetelmää raadin koostamisessa. Raatilaiset olivat aidosti kiinnostuneita aiheesta, mikä näkyi hyvänä työskentelynä työpajassa. Tämä näkyi myös esityksen sisällössä – haluttiin aidosti vaikuttaa.

Työskentelytapa oli antoisa ja vei kohti raadille asetettua tavoitetta. Ideoita tuotettiin runsaasti ja niitä jalostettiin työpajan ja sen jälkeisen työskentelyn aikana eteenpäin.

Raatiilaisten tunnelmia työpajasta kysyttiin myöhemmin järjestetyllä palautekyselyllä. Tuloksia tulkittaessa on huomattava, että otos on aika pieni (4 vastausta 11 osallistujasta). Yksi päivä ja samalla ainut yhteinen JAMK raadin kokoontuminen ei riittänyt näin laajan ongelman ratkaisuvaihtoehtojen tuottamiseen, arviointiin ja viimeistelyyn. Parhaiten tuntuivat toimivan fasilitoijan ohjaus ja tilat. Alustukset, taustamateriaalit ja työpajan menetelmät sekä ennakkotieto päivästä saivat myös pääasiassa myönteistä palautetta. Kuvan 7 yleisarvosana raadista on positiivinen, mikä on rohkaisevaa raatitoiminnan jatkosta päätettäessä.

Kuva 6. Raatilaisten palaute työpajasta.

Kuva 7. Raatilaisten yleisarvosana työpajasta.

Raati- ja työpaikan palautetta työpajan kulusta:

- *"Keskustelu oli vilkasta ja avointa, hyvä! Ehkäpä ihan loppuvaiheen päätöksentekotilanne olisi voinut mennä jouhevammin fasilitaattorin vetämänä. Me raatilaisten emme oikein osanneet tähän valmistautua, ei myöskään jatkotyöskentelyn vetämiseen...Se tuli vähän puskista. :) Jäin vielä miettimään, mitä tapahtuu jatkokäsittelystä 'tipahtaneille' ideoille. Ehkä jatkotoimet aikatauluineen ja vastuuhenkilöineen olisi muutenkin voinut vielä jotenkin selkeämmin sopia ja kirjata näkyville. Mutta summa summarum: oikein onnistunut päivä! Kiitos järjestäjille!!!"*
- *"Järjestelyt ja työpajamuotoinen toiminta sopivat hyvin aiheen käsittelyyn. Kyseessä oli ensimmäinen oma työpajamuotoinen työskentely. Toisaalta se oli varmasti hyvä, ei ollut asiaan mitään ennako-odotuksia tai -luuloja. Toisaalta taas, jos työskentelymuoto olisi ollut tuttu niin siihen 'luovuuden' tilaan (ei ulkopuolisia rajoitteita ideoinnissa, esim. raha) olisi ollut ehkä helpompi heittäytyä vielä enemmän. Päivä oli napakka ja hyvin aikataulutettu. Työpajaa voisi jatkossa ajatella kahdenkin päivän mittaisena. Ei välttämättä tarvittaisi kahta ihan kokonaista päivää, mutta kuitenkin jaottelu kahdelle eri päivälle, jos sen vain sopii työpajatyöskentelyn luonteeseen ja tuntuu mielekkäältä jakaa. Hieman häiritsi ehkä se, että kaikki raatilaisten eivät voineet osallistua koko päivää. Työskentelymuotona raati tuntui sellaiselta, että varmasti kannattaa vastaavanlaisissa pohdinnoissa käyttää jatkossakin."*

Työpajan jälkeinen työskentely jäi liiaksi vastuuvalmistelijan harteille. Tarkoitus oli viimeistellä ja kirjoittaa päivän aikana syntynyt luonnos valmiiksi esitykseksi yhteisessä Elmo-työtilassa. Vasta käyttöön otetun työtilan käyttö ei kuitenkaan aktivoitunut riittävästi. Raati- ja työpaikan kanssa olisi kannattanut sopia esityksen viimeistelyyn vielä yksi tapaaminen.

Asiantuntijoista koottu ohjausryhmän kokoonpano tuki teemaa. Ohjausryhmän valmistelemat alustukset auttoivat raatilaisten hahmottamaan ongelmateeman ympäristön ja kipupisteet. Raadille avautui alustusten perusteella kattavampi näkymä teemasta oman kokemustiedon tueksi. Ohjausryhmän asiantuntemus nopeutti raadin valmistelua.

Koko prosessin vaikuttavuus voidaan todentaa vasta, kun toimenpiteet on tehty ja nähdään, kuinka ne jalkautuvat. Ensiarvoisesti vaikuttavana voidaan pitää JAMKin hallituksen myönteistä suhtautumista raadin esityksiin.

Raadin esille nostamia asioita pidettiin kiinnostavina ja tarpeellisina ja raadin toiminnan toivottiin jatkuvan. Raadin esityksiä lähdetään operationalisoimaan, josta toteutusvastuu on JAMKin johtoryhmällä. JAMKin hallituksen päätökset:

- Tehostetun ohjauksen teemavuosi käynnistyy Ohjaus 2013 -järjestelmän käyttöönotolla 1.8.2013.
- Rehtori perustaa osa-aikaisen alumnikoordinaattorin tehtävän, johon nimetään henkilö JAMKin sisältä.
- Kohdassa 3 olevien asioiden työstämistä jatketaan osana JAMKin tehostamisohjelmaa.

7 JATKOEHDOTUKSET

Hallituksen päätöksen ja positiivisen kannustuksen rohkaisemana JAMK raati-toimintaa jatketaan ja kehitetään eteenpäin. Seuraava raati voidaan järjestää lukuvuoden 2013–2014 aikana ajankohtaan sopivalla teemalla.

Ensimmäisen raadin vaikuttavuutta arvioidaan aikaisintaan syksyllä 2013, jolloin hallituksen päätökset ovat viety eteenpäin JAMKin johtoryhmän johdolla. JAMK raadin ohjausryhmän kokoontuminen ja palautekeskustelu työn vaikuttavuudesta ennen seuraavaa toteutusta on paikallaan.

Käytännön toteutukseen liittyvistä kehittämisehdotuksista esiin voidaan nostaa:

- JAMK raadissa työstettävien aiheiden ja ratkaisuun jalostettavien ideoiden keruu; hedelmäkioskin rinnalle voidaan nostaa esimerkiksi JAMKin uuden Elmo-ympäristön työkalut sekä tiivis yhteistyö JAMKOn ja muiden sidosryhmien kanssa.
- Prosessin kuvaus ja ajankäyttö; seuraavassa toteutuksessa raatilaisille tulee kuvata selkeämmin prosessin tavoitteet ja osallistujien tehtävät. Työskentelyyn varattu aika osataan jatkossa arvioida paremmin huomioiden käsiteltävän ongelman laajuus. Työpajan jälkeiseen työskentelyyn tulee varata raatilaisille yhteisen kirjoittamisen aika. Viimeistely vie aikaa.
- Ryhmädynamiikka; toisilleen tuntemattomien henkilöiden yhteinen työ ja sitoutuminen siihen voi päästä vielä paremmin käyntiin, jos raati tapaisi vaikka lyhyestikin ennen varsinaista työpajaa.

Ohjausryhmän asiantuntijoiden tärkein tehtävä on asemoida käsillä oleva ongelmateema olemassa olevaan toimintaan siten, että raatilaiset pystyvät hahmottamaan ongelmateeman ympäristön: mitä jo tehdään asian ympärillä, mikä toimii ja mikä ei, miksi, jne. Toinen ohjausryhmän tärkeä tehtävä on tiedottaa raati-prosessin mahdollisuuksista kaikille jamkilaisille. Ohjausryhmän on hyvä kokoontua ainakin kaksi kertaa raati-prosessin aikana: Prosessin alkuvaiheessa asemoidaan ja sopimaan raadissa käsiteltävä teema-aihe sekä sopimaan tarvittavista alustuksista ja tiedoista raadille. Toinen tapaaminen on syytä pitää prosessin päätteeksi toteamaan prosessin vaikutukset ja tulokset ja pohtimaan raati-prosessiin tarvittavia kehittämistoimenpiteitä. Ohjausryhmän ydin pyritään pitämään samana työskentelyn toimivuuden vuoksi. Oh-

jausryhmään voidaan tarvittaessa kutsua uusia asiantuntijoita käsiteltävien teemojen puitteissa.

Varsinainen JAMK raati syntyy ratkaistakseen käsiteltävän ongelman ja hajaantuu, kun ehdotus on viety päätöksentekijöille. Tämän tyyppisestä vaikuttamisen muodosta tulee tiedottaa aktiivisesti nostamalla esiin onnistumiset ja hyvät käytänteet. Yhteistyötä tulee kehittää muiden kansalaisraati -mallin soveltajien kanssa. Erityisesti Vaasan yliopisto (2) ja Jyväskylän kaupunki edelläkävijöinä ovat tärkeitä kumppaneita.

Lopuksi kiitämme pilottiraadin jäseniä. Heidän antamansa panos, aktiivinen ote ja palaute työskentelystä ovat olleet ensiarvoisen tärkeitä.

8 LÄHTEET

Raisio, H. & Vartiainen, P. 2011. Osallistumisen illuusiosta aitoon vaikuttamiseen – Deliberatiivisesta demokratiasta ja kansalaisraatien toteuttamisesta Suomessa. Helsinki: Suomen kuntaliitto.

YLIOPISTORAATI ”Kandidaatin ja maisterin opintojen sujuvoittaminen”, LOPPURA-PORTTI, Vaasan yliopisto, 3.10.2012

Heikkanen, S. & Österberg, M. (toim.) 2012. LIVING LAB ammattikorkeakoulussa, Ammattikorkeakoulujen neloskierre -hanke. Helsinki: HAAGA-HELIA ammattikorkeakoulu.

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULUN

Julkaisuja

MYYN TI JA JAKELU
Jyväskylän ammattikorkeakoulun kirjasto
PL 207, 40101 Jyväskylä
Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä
Puh. 040 865 0801
Sähköposti: julkaisut@jamk.fi
www.jamk.fi/julkaisut

VERKKOKAUPPA
www.tahtijulkaisut.net

JYVÄSKYLÄN AMMATTIKORKEAKOULU
JAMK UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

JYVÄSKYLÄN
AMMATTIKORKEAKOULU

PL 207, 40101 Jyväskylä
Rajakatu 35, 40200 Jyväskylä
Puh. 020 743 8100
Faksi (014) 449 9700
www.jamk.fi

AMMATILLINEN OPETTAJAKORKEAKOULU

HYVINVOINTIYKSIKKÖ

LIIKETOIMINTA JA PALVELUT -YKSIKKÖ

TEKNOLOGIAYKSIKKÖ

Jyväskylän ammattikorkeakoulu testasi kansalaisraati -mallin toimivuutta ammattikorkeakoulun kehittämistyökaluna. Julkaisussa kuvataan ensimmäisen JAMK raadin prosessi ja analysoidaan sen toimivuutta kehittämisessä.

JAMK raati on uusi osallistava työkalu ratkaisemaan kiperiä ongelmia, jotka ”virallinen” koneisto saattaa jättää huomiotta, mutta jotka vaikuttavat merkittävästi ammattikorkeakoulun tuloksellisuuteen.

Mallia on tutkittu ja käytetty aikaisemmin mm. Vaasan yliopistossa sekä Jyväskylän kaupungissa. Raadin työskentely sai positiivista palautetta eri toimijoilta. JAMK raati-toimintaa jatketaan ja kehitetään eteenpäin. Seuraava raati järjestetään lukuvuoden 2013–2014 aikana.

ISBN 978-951-830-300-1

9 789518 303001 >